

Nezabavitelná částka u exekuční srážky dosahuje téměř 50 % průměrné hrubé mzdy

7.3.2024 - | PROTEXT

„Současné nastavení srážek ze mzdy neplní dlouhodobě svou roli. Částka, kterou nelze dlužníkovi zabavit při provádění srážky ze mzdy, byla v posledních letech navýšena několikrát, a to i během jednoho roku. V současné době dosahuje nezabavitelná částka více než 19 tisíc korun z hrubé mzdy. Pokud se dlužník nad tuto měsíční částku nedostane, neplatí žádné své závazky, které by jinak uhradil formou srážky ze mzdy,“ objasňuje Jan Mlynářčík, prezident Exekutorské komory. A dodává „Častými věřiteli jsou i děti samoživitelé a samoživitelů. Exekutorská komora počítá s ohledem na výši nezabavitelné srážky ze mzdy pro rok 2024 s 24 tisíci žádostmi o náhradní výživné. Průměrná výše alimentů se pohybuje ve výši téměř 3 000 Kč.“ Právě nevymožené prostředky na výživném jsou následně hrazeny z veřejných zdrojů formou náhradního výživného vypláceného na základě zákona. Předpokládá se, že tento dopad do veřejných prostředků bude ve výši 204 milionů korun v roce 2024, v následujícím roce by mohl vzrůst dokonce na částku 228 milionů korun.

I když z dat Exekutorské komory jednoznačně vyplývá dlouhodobý trend klesajícího počtu povinných, tedy dlužníků, je nutné na druhé straně poukázat na rostoucí počet exekucí vedených na jednoho dlužníka. *„Za posledních 6 let došlo k poklesu počtu fyzických osob v exekuci o více než 170 tisíc, zatímco na jednoho dlužníka připadlo 5,7 exekuce v roce 2018, na počátku letošního února to bylo již 6,2 exekuce,“* uvedl Martin Tunkl viceprezident Exekutorské komory. Jednou z příčin tohoto jevu je právě i nevhodně nastavený systém srážek ze mzdy dlužníků. *„Je to systém, který nepomáhá nikomu. Věřitel nedostane nic ze své pohledávky a dlužníkovi se jeho dluhy zvyšují v důsledku prodloužení exekučního řízení. Současné legislativní nastavení je nutné změnit tak, aby byly uspokojeny oprávněné nároky věřitelů a dlužníci neplatili své dluhy delší dobu, než je nutné, a aby si v čase nenavyšovali svou dlužnou částku,“* vysvětlil Martin Tunkl. Současné nastavení je nespravedlivé zejména ve vztahu k dětem, k nimž se v důsledku nemožnosti efektivně provádět srážky ze mzdy dostává zcela minimální plnění. Řešením by právě mohlo být zavedení minimální srážky ze mzdy, která by mohla alespoň částečně napravit současný závadný stav.

Minimální srážka ze mzdy je standardním nástrojem vymáhání dlužných prostředků i v rámci Evropy. Například Slovensko či Estonsko má srážku ve výši okolo 11 % u minimální mzdy. *„Desetiprocentní srážka ze mzdy ve výšce 1 730 Kč pro přednostní pohledávky, tedy i pro výživné, by představovala variantu, kterou bychom jako Exekutorská komora rozhodně podpořili. Srážka z minimální mzdy by potom činila 1 032 Kč. Celkově by tak byla posílena důvěra veřejnosti ve vymahatelnost práva,“* doplnil Jan Mlynářčík. Přitom třeba Nizozemsko a Maďarsko mají rozhodně vyšší minimální srážku ze mzdy, a to ve výši 28,83 %, respektive 30,20 %.

„Minimální srážka ze mzdy představuje důstojnou cestu, jak se zbavit svých dluhů, dostát svým závazkům a zároveň nepřivádět do dluhové spirály ty, vůči kterým musí dlužník plnit své povinnosti,“ uvedl Martin Tunkl.

Exekutorská komora ČR media@ekcr.cz

Poznámky pro editory

Exekutorská komora České republiky je zřízena zákonem č. 120/2001 Sb. a je stavovskou organizací

profesní samosprávy sdružující soudní exekutory. Členství v ní je pro všechny exekutory ze zákona povinné. Exekutor se stává jejím členem okamžikem jmenování exekutorem. Další podrobnosti na <https://www.ekcr.cz/>.

Aktuální data o počtech exekucí jsou k dispozici médiím i veřejnosti ve formě otevřených dat na webových stránkách Exekutorské komory (<https://statistiky.ekcr.info/>).

Účastníci exekučního řízení jsou povinný a oprávněný. Povinný je dlužník, který řádně a včas nesplnil dluh potvrzený vykonatelným soudním rozhodnutím či jiným exekučním titulem. Oprávněný je věřitel, jehož pohledávka nebyla dobrovolně uhrazena ve lhůtě stanovené exekučním titulem. Pouze oprávněný může podat návrh na zahájení exekuce. Exekuční řízení upravuje primárně zákon č. 120/2001Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů v účinném znění.

Pokud soud rozhodne o povinnosti rodiče platit výživné na dítě a nedochází k plnění této povinnosti, je možné vymáhat neuhrazené výživné prostřednictvím soudního exekutora. Pokud ani v tomto případě dlužník neplní svou povinnost a dluh neuhradí, je možné na Úřadu práce (postupem dle zákona č. 588/2020 Sb.) uplatnit nárok na **výplatu náhradního výživného** na nezaopatřené dítě. Tyto prostředky jsou potom hrazené z veřejných rozpočtů. (<https://www.mpsv.cz/web/cz/nahradnivyzivne>)

Nezabavitelná částka pro srážku ze mzdy je tvořena dvěma základními položkami. První část je tvořena dvěma třetinami součtu částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení (pro jednu až dvě osoby, na základě nájemní smlouvy, v obci s alespoň 70 000 obyvateli). K tomu se připočte druhá část, která se vypočítá jako jedna čtvrtina nezabavitelné částky na povinného – a to na každou osobou, kterou má dlužník povinnost vyživovat. **Dále dlužníkovi zůstane** další část mzdy, kterou nelze srazit k vydobytí pohledávky věřitele – a to jedna nebo dvě třetiny zbylé části mzdy v závislosti na tom, zda se vymáhá přednostní nebo nepřednostní pohledávka.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/nezabavitelna-castka-u-exekucni-srazky-dosahuje-temer-50-prumerne-hrube-mzdy/2489686>